

ACTUALISATIE
QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING

UTRECHTSEWEG 341

TE DE BILT

Ecologie

Rapportage actualisatie quicksan Wet natuurbescherming

Utrechtseweg 341 te De Bilt

Opdrachtgever	Verwelius Projectontwikkeling B.V. Postbus 323 1270 AH Huizen
Rapportnummer	2949.012
Versienummer	D2
Status	Eindrapportage
Datum	28 juni 2021
Vestiging	Zuid-Holland Max Euwelaan 21-29 3062 MA Rotterdam 088 - 5001600 rotterdam@econsultancy.nl
Opsteller	Mevrouw K.J. van der Hulst, MSc
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	De heer drs. A.N. de Keijzer
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbers een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy aanvaardt op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	4
3	ONDERZOEKSMETHODIEK	7
4	OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	8
	4.1 Zorgplicht	8
	4.2 Soortenbescherming	8
	4.3 Gebiedenbescherming	9
	4.4 Houtopstanden	10
5	AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN	11
	5.1 Vogels	11
	5.2 Vleermuizen	13
	5.3 Overige zoogdieren	14
	5.4 Reptielen, amfibieën en vissen	15
	5.5 Ongewervelden	17
	5.6 Vaatplanten	17
6	TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING	19
	6.1 Algemene broedvogels	19
	6.2 Vleermuizen	19
	6.3 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën	20
	6.4 Gevlekte witsnuitlibel	20
	6.5 Algemene vissensoorten	20
	6.6 Overige soort(groep)en	20
7	TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING	21
	7.1 Natura 2000	21
	7.2 Natuurnetwerk Nederland	22
8	HOUTOPSTANDEN	23
9	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	24

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming
 Bijlage 2 verklarende woordenlijst

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Verwelius Projectontwikkeling B.V. opdracht gekregen voor het uitvoeren van een actualisatie van een eerder uitgevoerde quickscan Wet natuurbescherming aan de Utrechtseweg 341 te De Bilt.

De originele quickscan Wet natuurbescherming is in 2018 uitgevoerd in het kader van de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie (rapport 2949.002, d.d. 21 februari 2018). Door verjaring van de gegevens is een actualisatie van de bevindingen van de quickscan uit 2018 gewenst.

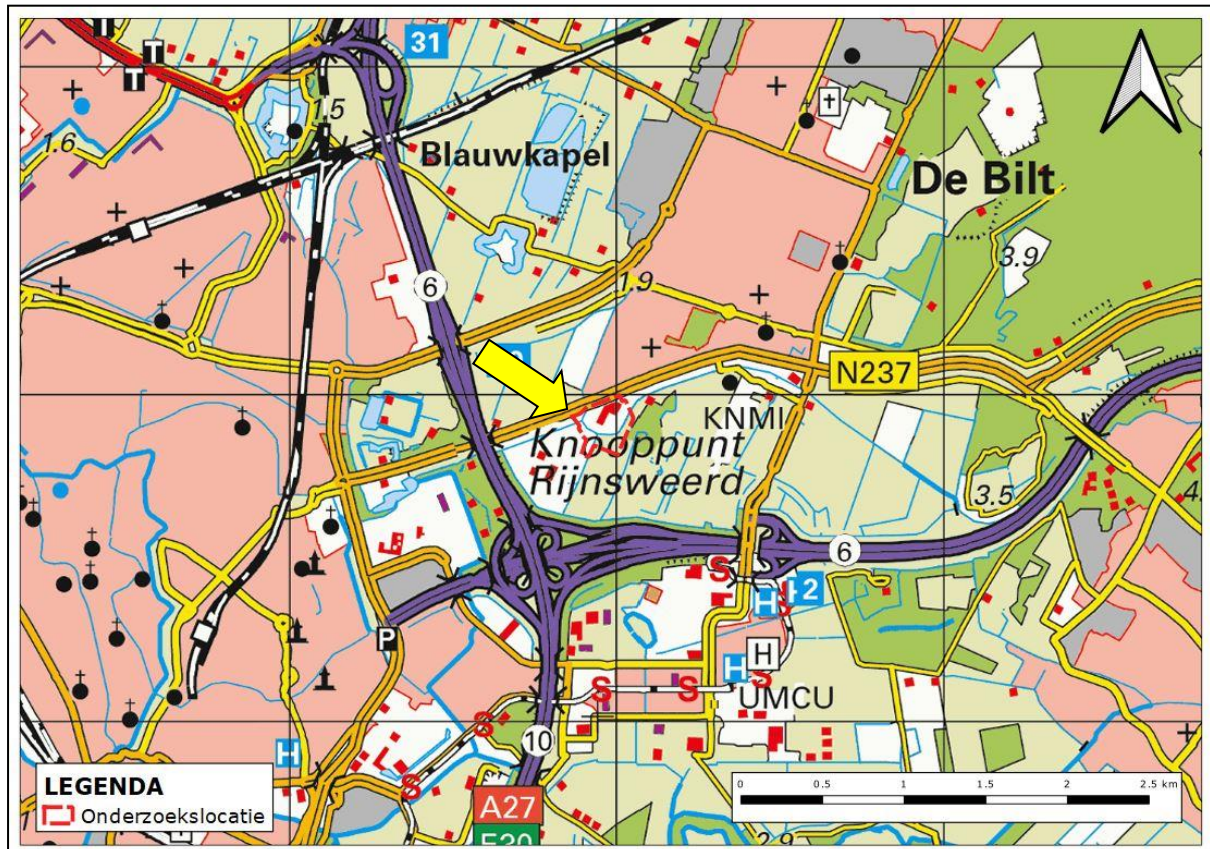
De actualisatie van de quickscan Wet natuurbescherming heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland. Daarnaast worden de resultaten van de quickscan rapportage (rapport 2949.002, d.d. 21 februari 2018) en het bijbehorend nader onderzoek (rapport 2949.004, d.d. 9 april 2019) besproken in het licht van een nieuw veldbezoek en nieuwe bureaustudie.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 6 ha) ligt aan de Utrechtseweg 341, circa 1,3 kilometer ten zuidwesten van de kern van De Bilt.

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie bestaat uit een voormalig bedrijventerrein (het 'Hessingterrein') en weilanden. Het bedrijventerrein is bebouwd met een grote hal met plat dak en verder nagenoeg volledig verhard met asfalt. Het gebouw verkeert in slechte staat en heeft veel kieren en gaten in de buitenmuur. Rondom het gebouw, voornamelijk aan de achterzijde van de bebouwing, bevinden zich verschillende verwilderde tuintjes met struiken en bomen. De grens tussen het bedrijventerrein en de achterliggende weilanden wordt gevormd door een bredere watergang: de Biltse Grift. De watergang heeft lokaal een steile betonnen wand. De watergang staat in verbinding met omliggende watergangen, al dan niet door gebruik van duikers. Aan de zuidzijde van deze watergang bevinden zich gemaaide graslanden met daartussen sloten die direct in verbinding staan met de Biltse Grift.

Ten opzichte van 2018 is de onderzoekslocatie vrij weinig veranderd. Ten tijde van het recente veldbezoek waren minder groenstructuren (heggen) aanwezig aan de voorzijde van de bebouwing dan voorheen. Het pand was nog steeds in zeer slechte staat waarbij minimaal onderhoud is verricht. Het minimale beheer van de oevers van de watergang en de achterliggende percelen is ongeveer gelijk gebleven in de afgelopen drie jaar. Als gevolg heeft met name de oeverbegroeiing zich ontwikkeld. De daar aanwezige boomkronen zijn met name in de zuidhoek van de Biltse Grift over de watergang heen gegroeid.

De onderzoekslocatie bevindt zich op de rand van de bebouwde kom, waardoor een deel van de locatie binnen de bebouwde kom valt, en een deel van de locatie in het buitengebied valt. Ten oosten van de onderzoekslocatie bevinden zich watergangen en bossen behorende bij het landgoed Sanwijck. Aan de noordzijde wordt de onderzoekslocatie begrensd door de provinciale weg N237. Ten zuiden en westen van de onderzoekslocatie bevinden zich weilanden met sloten en natte bosschages.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 8 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving.

Figuur 3. Vooraanzicht voormalige showroom gezien vanaf de Utrechtseweg.

Figuur 4. Vooraanzicht van de gevel van het oudere deel van de bebouwing (oostelijke delen), gezien vanaf de Utrechtseweg.

Figuur 5. Zicht op de bedrijfshal, kijkrichting naar het oosten.

Figuur 6. Binnenzijde voormalige showroom.

Figuur 7. Verharding aan de achterzijde van de bebouwing, kijkrichting naar het noorden.

Figuur 8. Zicht op de Biltse Grift, kijkrichting naar het oosten.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens de locatie te herontwikkelen tot woningbouw en nieuwe natuur. Ten behoeve van de voorgenomen herontwikkeling wordt de bestaande bebouwing verwijderd, en wordt de loop van de Biltse Grift verlegd (zie figuur 9). Het groen ten zuiden en ten westen van het Hessingsterrein wordt ingericht als toeloop en corridor naar een faunapassage die de doelsoorten geleidt tussen de natuurterreinen van het ten zuiden van het Hessingsterrein gelegen Utrechts Landschap en de ten noorden gelegen Voorveldse polder, inclusief nieuw leefgebied voor de das (figuur 10). Aansluitend zal een perceel ten noorden van de Utrechtseweg ingericht worden als relatief gezien hoogwaardigere natuur, ten gunste van het functioneren van het Natuurnetwerk Nederland.

Figuur 9. Schetsmatig ontwerp van de nieuwbouw (bron: IMOSS).

Figuur 10. Schetsmatig ontwerp van de inrichting van de samenhangende percelen (bron: BWZ, 2021).

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 7 juni 2021. Tijdens dit veldbezoek is de onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Vanwege de aanwezigheid van ondergrondse ruimten en/of zolders is er met behulp van onder andere een zaklantaarn gezocht naar de aanwezigheid van rust- voorplantingsplaatsen van vleermuizen, overige zoogdieren en vogels. Een groot deel van de bebouwing is onderzocht, echter konden niet alle ruimtes volledig geïnspecteerd worden, wegens het ontoegankelijke karakter van de bebouwing.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Utrecht opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd.

De quickscan Wet natuurbescherming is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie bestaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Wet natuurbescherming bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving. De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij soortenbescherming ligt grotendeels bij de provincies. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen) én voor Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

4.1 Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd. Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

In bijlage 1 wordt dit artikel nader toegelicht.

4.2 Soortenbescherming

Bij een quickscan wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of voortplantingsplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingsregimes. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht.

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In bijlage 1 worden deze artikelen nader toegelicht.

4.3 Gebiedenbescherming

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om Natura 2000-gebieden en gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

4.3.1 Natura 2000

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de vogelrichtlijn en habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. (artikel 2.7, lid 2).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door de desbetreffende provincie.

4.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren.

De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

4.4 Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat. In bijlage 1 (tabel VI) worden de regels nader toegelicht.

Wanneer houtopstanden geveld worden, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Op basis van deze melding wordt door de provincie beoordeeld of de voorgenomen velling aanvaardbaar is in het kader van natuur- en landschapswaarden. Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Indien bij de voorgenomen ontwikkeling herplantplicht geldt, maar niet voldaan kan worden aan de herplantplicht op de projectlocatie zelf, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden met betrekking tot de herplantplicht bij de desbetreffende provincie. De provincie toetst vervolgens of voldaan wordt aan de bij de provinciale verordening gestelde regels voor herbeplanting op andere perceelsgronden. Deze regels hebben onder andere betrekking op de kwaliteit, oppervlakte en locatie van de andere grond en de natuurwaarde van de te vellen houtopstand. Tevens kan ontheffing verleend worden van herplantplicht ter plaatse, indien gewerkt wordt via een door het ministerie goedgekeurde gedragscode die gebruikt mag worden door een van de betrokken partijen voor een wijze van vellen en een wijze van herplanten.

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat / verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenoemen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

5.1 Vogels

5.1.1 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)

Deze categorie betreft broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn. Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF zijn in de afgelopen 5 jaar binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie vogelsoorten waargenomen waarvan de nestlocaties jaarrond beschermd zijn. Deze categorie 1-4 broedvogelsoorten zijn: gierzwaluw, huismus, roek, grote gele kwikstaart, kerkuil, steenuil, ooievaar, slechtvalk, boomvalk, buizerd, havik, ransuil, sperwer en wespandief. Dit komt overeen met de soorten die behandeld zijn in de quickscan uit 2018.

De **huismus** en **gierzwaluw** zijn typische gebouwbewonende soorten. Tijdens het veldbezoek zijn gierzwaluwen gehoord in de richting van de buitenwijken van De Bilt. Individuen van de huismus zijn niet gezien of gehoord. In potentie is de bebouwing geschikt als broedlocatie voor beide soorten door de aanwezigheid van vele openingen in de buitenmuur, losse (gevel)beplating en toegankelijke ruimtes. De vervallen staat van de bebouwing komt overeen met de waarnemingen gedaan in 2018. In het nader onderzoek (rapport 2949.004, d.d. 9 april 2019) is tijdens het broedseizoen van 2018 protocolair onderzoek uitgevoerd. In 2018 is geen indicatie gevonden van activiteit of nestlocaties op de onderzoekslocatie van beide soorten. Mogelijkerwijs ligt de oorzaak hiervan in de hoge mate van verharding. Tijdens het recente veldbezoek zijn minder struiken aanwezig rond de bebouwing dan in 2018, wat de dekkings- en foerageermogelijkheden, en daarmee de geschiktheid van de onderzoekslocatie verder verminderd. Gelet op de vergelijkbare (dan wel verslechterde) omstandigheden op de onderzoekslocatie wordt het aannemelijk geacht dat de functie van de onderzoekslocatie reeds voldoende onderzocht is.

De **roek** is een koloniebroeder die in clusters van hoge bomen nesten bouwt. Bij aanwezigheid van een roekenkolonie zijn goed zichtbare grote nesten te zien dicht naast elkaar. Tijdens het veldbezoek zijn dergelijke nesten niet aangetroffen in de bomen op en rondom de onderzoekslocatie en daarnaast zijn geen individuen waargenomen. Nader onderzoek naar de roek wordt niet benodigd geacht.

De **grote gele kwikstaart** nestelt graag bij stromend water in een nis in de muur, bij boomwortels in natuurlijke oevers en onder bruggen. De structuren in het water van de Biltse Grift, zoals de bruggen en (water)planten kunnen mogelijk een broedlocatie vormen voor (water)vogels, waaronder de grote gele kwikstaart. Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van de grote gele kwikstaart. Gegevens uit het NDFF uitvoerportaal van de afgelopen jaren hebben betrekking tot waarnemingen in de winterperiode, op één overvliegend individu in de zomerperiode na. De waargenomen individuen betreffen daarmee waarschijnlijk trekvogels en wintergasten, die elders in het land tot broeden zijn gekomen. In het nader onderzoek zijn geen individuen waargenomen. De watergang is

nagenoeg hetzelfde gebleven in de afgelopen jaren waardoor het aannemelijk geacht wordt dat de functie van de onderzoekslocatie reeds voldoende onderzocht is.

De **kerkuil** komt voor in kleinschalige cultuurlandschappen met landschapselementen zoals knotbomen, hoogstamboomgaarden en ruigtestroken met uitkijkposten om te foerageren. Daarnaast vestigt de soort zich graag op roestplaatsen zoals schuren en kerktorens. Dergelijke bebouwing en habitat ontbreekt op de onderzoekslocatie. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van kerkuilen waargenomen op, in of rondom de bebouwing. De bewoners van het pand geven aan dat er geen uilen of grote nesten gezien zijn rond de bebouwing of in de omgeving. Niet alle ruimtes zijn geïnspecteerd, maar door de ongeschiktheid van de onderzoekslocatie, het ontbreken van verblijfsindicatoren en het ontbreken van waarnemingen wordt het niet aannemelijk geacht dat een kerkuil gebruik maakt van de onderzoekslocatie. Nader onderzoek naar de kerkuil is niet benodigd.

De **steenuil** is een soort van kleinschalig cultuurlandschap. De steenuil broedt doorgaans in of nabij menselijke bebouwing, en maakt nesten in nissen in vervallen gebouwen of schuren. In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn in de afgelopen drie jaar enkele steenuilen waargenomen, waarvan het merendeel overvliegende individuen betrof. Tijdens het nader onderzoek zijn geen individuen van steenuil of sporen van steenuilen waargenomen. Gelet op het nagenoeg zelfde karakter van de onderzoekslocatie worden deze resultaten als actueel geacht. De functie van de onderzoekslocatie voor de steenuil is reeds voldoende onderzocht.

De **ooievaar** en **slechtvalk** broeden op hoge, stenige bebouwing, zoals torens en fabrieksschoorstenen. Dergelijke structuren ontbreken op en in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. Nader onderzoek naar de ooievaar en slechtvalk wordt niet benodigd geacht.

De **boomvalk**, **buizerd**, **havik**, **ransuil**, **sperwer** en **wespendief** en zijn soorten die broeden in bossen of half open landschappen waar zij gebruik maken van zelfgemaakte nesten of nesten hergebruiken van andere vogelsoorten in hoge boomtoppen. Ten tijde van het veldbezoek is één buizerd waargenomen foeragerend boven het perceel ten westen van de onderzoekslocatie. De bomen op en rondom de onderzoekslocatie bevatten geen grote nesten, waardoor aanwezigheid van nesten van bovenstaande soorten uitgesloten kan worden. Nader onderzoek naar de bovengenoemde soorten wordt niet benodigd geacht.

5.1.2 Overige broedvogels

De broedvogels waarvan het nest in uitzonderlijke gevallen eveneens jaarrond is beschermd, zijn voornamelijk holenbroeders, zoals spechten en mezen, of makers van grote nesten, zoals ekster en zwarte kraai. De bomen op de onderzoekslocatie zijn onderzocht op nesten, holtes en bastscheuren. Tijdens het veldbezoek zijn er geen holtes of bastscheuren waargenomen in de bomen waar vogels van gebruik kunnen maken. Tevens zijn op de onderzoekslocatie geen vogelnesten aangetroffen buiten nesten aan de buitengevel, die van algemene broedvogels waren (figuur 11 en 12). Vermoedelijk zijn de nesten aan de buitengevel van houtduiven, stadsduiven of spreeuwen. Het boerenwaluw-nest aangetroffen in 2018 is niet meer waargenomen.

Niet alle holtes en ruimtes van de bebouwing konden geïnspecteerd worden op nesten. Bewoners gaven aan dat geen nesten in het gebouw aanwezig zijn en ook geen sporen zijn waargenomen van andere soorten behalve rat en muis. Er zijn derhalve geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat eventueel aanwezige nesten van genoemde soorten op de onderzoekslocatie een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben. Het werken buiten het broedseizoen is voldoende om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

Figuur 11. Vogelnest (niet in gebruik) onder de dakrand van de voorgevel van het oude deel (zie figuur 4).

Figuur 12. Tweede vogelnest (niet in gebruik) onder de dakrand van de voorgevel van het oude deel (zie figuur 4).

5.2 Vleermuizen

Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: **gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis**. Dit komt overeen met de soorten onderzocht in de quickscan uit 2018. Het enig verschil met de soorten behandeld in de quickscan uit 2018 is dat de grijze grootoorvleermuis en franjestaart nu ontbreken. Deze soorten zijn de afgelopen drie jaar niet waargenomen rondom de onderzoekslocatie, volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

De bebouwing op de onderzoekslocatie is in principe geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen, vanwege de aanwezigheid van geschikte openingen die toegang verlenen tot de spouwmuur. De ruimte langs de dakranden geeft toegang tot ruimte onder het dak. Het dak van de opbouw is eraf gewaaid vorig jaar en dit is niet volledig gerepareerd, waardoor deze opbouw nu zeer toegankelijk is (figuur 13). Vleermuizen foerageren nog steeds in de bebouwing. De vele toegangsmogelijkheden zijn nog steeds aanwezig. Verder zijn er op verscheidene plekken ruimtes achter betimmeringen waargenomen waar vleermuizen gebruik van kunnen maken. De bebouwing is geschikt als verblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger. Deze soorten kunnen de bebouwing in principe gebruiken als zomerverblijf, kraamverblijf, baltslocatie/paarverblijf en individuele winterverblijfplaats. Uit het nader onderzoek is gebleken dat diverse gewone dwergvleermuizen inderdaad gebruik maken van de onderzoekslocatie als zomer-, paar- en individuele winterverblijfplaats. Omdat de bebouwing in vergelijkbare staat is gebleven worden deze resultaten nog steeds actueel geacht. De functie van de bebouwing voor de soortgroep vleermuis is daarmee reeds voldoende onderzocht.

Figuur 13. Zicht op de opbouw met het kapotte dak.

De aanwezige bomen op de onderzoekslocatie zijn onderzocht op holtes, spleten en/of loshangend schors, die kunnen dienen als potentiële vaste rust- of voortplantingsplaats voor boombewonende vleermuizen. Deze zijn (weer) niet aangetroffen en daarmee zijn verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen uit te sluiten.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

De bomen op Sandwijck staan 50 meter verwijderd van de grens van de te ontwikkelen bebouwing en bevatten diverse holtes die vleermuisgeschikt zijn. Uit het nader onderzoek bleek dat hoogvliegende vleermuizen zich in de richting van deze bomen verplaatsten. Het is door de afstand tot bomen in de omgeving niet aannemelijk dat potentiële verblijfplaatsen negatieve invloed kunnen ondervinden door externe effecten van de werkzaamheden, zoals verstoring door licht, mits rekening gehouden wordt met de verlichting tijdens de werkzaamheden en in de nieuwe situatie. Door de verlichting vleermuisvriendelijk in te richten kan verstoring van deze verblijfplaatsen op voorhand voorkomen worden (hoofdstuk 6).

Foerageerhabitat en vliegroutes

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis, meervleermuis en watervleermuis) om te foerageren en langs te vliegen.

In de directe omgeving is meer geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig. Het betreft landgoed Sandwijck, en ander halfopen waterrijk cultuurlandschap met lijnvormige elementen rondom de onderzoekslocatie. Dit gebied is als foerageerhabitat kwalitatief minstens net zo geschikt als het huidige foerageergebied. Het aanbod van geschikt foerageerhabitat en vliegroutes voor de vleermuissoorten zal naar verwachting niet in het geding komen.

5.3 Overige zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en minder streng beschermde soorten.

Streng beschermde soorten

Uit verspreidingsgegevens van NDFF is binnen drie kilometer van de onderzoekslocatie in de afgelopen vijf jaar de **boomarter, das, eekhoorn en steenarter** als beschermd grondgebonden zoog-

dieren waargenomen. Deze soorten komen overeen met de soorten behandeld in de quickscan in 2018.

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor de **steenmarter**. Steenmarters gebruiken hooizolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes maar ook stenenstapels of takkenhopen, als verblijfplaats. Een steenmarter heeft binnen zijn territorium verscheidene verblijfplaatsen en gebruikt groenstructuren ter dekking. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen, zoals uitwerpselen of prooiresten, aangetroffen die duiden op het gebruik van de onderzoekslocatie als vaste rust- of voortplantingsplaats door deze soort. Bij intensief gebruik van een locatie door deze soort zijn dergelijke sporen vrij eenvoudig aan te treffen. Daarnaast lopen meerdere grote honden vrij rond op het terrein en de gebruikers van het pand hebben geen marterachtigen waargenomen. Gelet op het ontbreken van gebruikssporen kan worden gesteld dat de onderzoekslocatie niet in gebruik is door de steenmarter. Nader onderzoek wordt niet benodigd geacht.

De **eekhoorn** en de **boommarter** maken gebruik van grote bomen met holtes als vaste rust- en/of verblijfplaats. Typerend staan dergelijke bomen in ouder bos. De bomen op de onderzoekslocatie zijn te jong om voldoende dekking en ruimte voor verblijfplaatsen van deze soorten te bieden. Daarnaast zijn geen holtes aangetroffen in de bomen. Ten slotte staan de bomen in geïsoleerde clusters op en rondom het terrein waardoor onvoldoende habitat aanwezig is. Nader onderzoek ten aanzien van de eekhoorn en boommarter wordt niet benodigd geacht.

De **das** komt volgens het NDFF uitvoerportaal voor in de omgeving. Nabij de perceelsgrens van de onderzoekslocatie bevinden zich twee dassenburchten. De burchten bevinden zich op circa 50 m en 100 m afstand van de perceelsgrens. De dichtstbijzijnde dassenpijp ligt onder een braamstruik, en betreft een bijburcht of vluchtpijp (informatie mede van deskundige gemeente Utrecht). De andere burcht ligt zuidelijker en betreft een hoofd-burcht met circa 8 pijpen. De graslanden op de oost- en zuidzijde van de planlocatie worden als foerageergebied gebruikt. Deze graslanden zullen deels bebouwd worden, waardoor foerageergebied van de das deels verloren zal gaan. In het gehele plangebied en de directe omgeving zal naar verwachting de verstoringintensiteit als gevolg van de nieuwe woonwijk toenemen. Uit het nader onderzoek en samenhangende onderzoeksrapporten (rapport 2949.005, d.d. 3 oktober 2019) is gebleken dat het achterliggende terrein secundair foerageergebied en looproutes ('wissels') voor de das betreft. Het karakter van het achterliggende grasland is in de tussenliggende jaren niet significant veranderd, evenals het gebruik van de burchten. De onderzoeksresultaten worden daardoor nog steeds relevant geacht. De functie van de onderzoekslocatie is daarmee reeds voldoende onderzocht.

Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene soorten als konijn, ree, egel en rosse woelmuis. De bewoners geven aan dat ratten en muizen veel voorkomen in de bebouwing. Door de voorgenomen werkzaamheden bestaat de kans dat holen van konijnen worden vergraven en individuen worden verstoord (zie hoofdstuk 6).

5.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen

Volgens gegevens van de NDFF zijn er in de afgelopen 5 jaar in de directe omgeving van de onderzoekslocatie de volgende streng beschermde reptielen waargenomen: **muurhagedis**, **ringslang** en **hazelworm**. De waarnemingen van de muurhagedis hebben betrekking op de populatie aanwezig in de botanische tuinen op de Uithof te Utrecht, op 1 kilometer afstand van de onderzoekslocatie. Omdat

dit een uitgezette, geïsoleerde populatie betreft wordt deze soort buiten beschouwing gelaten. In vergelijking tot de quickscan uit 2018 is nu ook de hazelworm waargenomen in het gebied.

De **ringslang** is een watergebonden slang die foerageert op en rond watergangen en zijn eieren afzet in broeihopen. Tijdens het nader onderzoek is de ringslang meermaals waargenomen langs de watergang en opwarmend op het talud van de Biltse Grift. Broeihopen zijn enkel buiten de onderzoekslocatie waargenomen. Ten tijde van het veldbezoek in mei 2021 was de vegetatie aanzienlijk hoger dan bij het nader onderzoek. Ringslangen hebben de voorkeur voor open plekken om zich op te warmen. De zijde van de Biltse Grift grenzend aan de verharding is daarmee in potentie minder geschikt geworden als vaste rust- en verblijfplaats voor de ringslang. De Biltse Grift en de achterliggende weilanden zijn van vergelijkbare kwaliteit als drie jaar terug en daarmee blijft de watergang en de graslanden leefgebied van de ringslang met vaste rust- en verblijfplaatsen. De eerdere resultaten worden nog steeds actueel geacht, met de voetnoot dat mogelijk minder ringslangen van de verharding gebruik zullen maken dan in eerste instantie gedacht.

De **hazelworm** is een pootloze hagedis die het grootste gedeelte van de dag onder vegetatie en dood hout verscholen zit. De hazelworm heeft een voorkeur voor enigszins vochtige en met vegetatie bedekte gebieden, zoals open bossen, bosranden, heide, struwelen, ruderaal plaatsen en tuinen. De soort komt voornamelijk voor in bos- en heideterreinen. Deze voorkeur is ook terug te zien in de waarnemingen uit het NDFF uitvoerportaal: aan de oostzijde van De Bilt, tegen het bos aan, zijn hazelwormen waargenomen. Gelet op de afstand wordt het niet aannemelijk geacht dat de hazelworm zich op de onderzoekslocatie bevindt. Nader onderzoek wordt niet benodigd geacht.

Amfibieën

Volgens gegevens van de NDFF zijn binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie in de afgelopen 5 jaar de volgende streng beschermde soorten waargenomen: **vroedmeesterpad** en **Alpenwatersalamander**. De vroedmeesterpad is waargenomen bij de volkstuintjes ten oosten van de onderzoekslocatie. Gelet op de verspreidingsgegevens van de NDFF betreft dit een niet natuurlijke populatie van uitgezette individuen, waardoor deze buiten beschouwing worden gelaten.

De **alpenwatersalamander** is op en rondom diverse typen water te vinden, zolang het niet snel stromend is of rijk aan vis. De watergang van de Biltse Grift vormt daarmee potentieel voortplantingswater voor de alpenwatersalamander. Ook bevindt zich in de nabijheid van de locatie potentieel geschikt oppervlaktewater. Het is niet uit te sluiten dat de soort zich in de omgeving bevindt en de onderzoekslocatie ook als landhabitat gebruikt. In het nader onderzoek is vastgesteld dat de alpenwatersalamander niet aanwezig is op de onderzoekslocatie. Omdat de watergang en verharding in de tussenliggende periode niet significant is veranderd worden deze resultaten actueel geacht. De functie van de onderzoekslocatie voor de alpenwatersalamander is daarmee voldoende onderzocht.

De onderzoekslocatie vormt ook geschikt habitat voor algemene amfibieënsoorten als bruine kikker, meerkikker en gewone pad. De Biltse Grift en sloten op het terrein kunnen leefgebied vormen voor deze drie soorten. Op de onderzoekslocatie kunnen deze soorten beschutting vinden langs de oevers. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve gevolgen ontstaan voor algemene soorten. Voor de te verwachten soorten geldt een vrijstelling in het kader van de Wet natuurbescherming, waardoor een ontheffing bij verstoring niet noodzakelijk is. Het is echter bij dempingswerkzaamheden wel zaak om aandacht te schenken aan de zorgplicht (zie hoofdstuk 6).

Vissen

Volgens de NDFF zijn alleen waarnemingen van de strikt beschermde **grote modderkruiper** aan de zuid kant van Utrecht bekend (Nieuw Wulven). De watergangen binnen het plangebied zijn door het diepe heldere water niet geschikt als leefgebied voor de grote modderkruiper. De grote modderkruiper

heeft binnen zijn habitat diverse dieptes nodig en bij voorkeur delen die in de zomer droogstaan. De aanwezigheid van de grote modderkruiper kan worden uitgesloten. Nader onderzoek naar de grote modderkruiper wordt niet benodigd geacht.

Algemene vissoorten zijn wel in de watergangen te verwachten. De watergangen op de onderzoekslocatie zijn onderling met duikers verbonden en kunnen daardoor algemene vissoorten als tiendoornige stekelbaars, blankvoorn, karper en kleine modderkruiper bevatten. Er geldt een vrijstelling voor de aanwezige algemene soorten. Bij het dempen van de watergangen zal met deze vissoorten rekening gehouden moeten worden (zie hoofdstuk 6).

5.5 Ongewervelden

Libellen

Volgens gegevens van de NDFF is binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie in de afgelopen 5 jaar de volgende streng beschermde soort waargenomen: **gevlekte witsnuitlibel**. Deze soort is in de zomer 2018 meermaals waargenomen rondom de onderzoekslocatie, waaronder ter plaatse van de volkstuintjes ten oosten van de onderzoekslocatie (enkele maanden nadat de quickscan rapportage is opgesteld).

De gevlekte witsnuitlibel heeft een voorkeur voor rijk begroeide wateren. Ten tijden van het veldbezoek was de oeverbegroeiing en watervegetatie uitbundig (zie figuur 8). Individuen van de gevlekte witsnuitlibel zijn niet waargenomen, wel zijn individuen van de vroege glazenmaker gezien. De vroege glazenmaker heeft tevens de voorkeur voor schone, stilstaande wateren met goed ontwikkelde verlandings- en oevervegetatie. De aanwezigheid van de gevlekte witsnuitlibel kan niet worden uitgesloten van de onderzoekslocatie (hoofdstuk 6).

Vlinders

Beschermde vlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan zeldzame waardplanten, die vaak alleen in natuurterreinen zijn te vinden. Volgens het NDFF uitvoerportaal is op Landgoed Sandwyck een **grote vos** in 2020 waargenomen. Deze beschermde vlindersoort staat bekend als een zwerver die zich voedt op bloedende bomen, rottend fruit en honingdauw. Dergelijke bomen zijn niet op de onderzoekslocatie aanwezig, waardoor aanwezigheid van de grote vos uitgesloten is. Nader onderzoek naar de grote vos wordt niet benodigd geacht.

Overige soorten

Overige beschermde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, zijn op de onderzoekslocatie uit te sluiten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

5.6 Vaatplanten

Aangezien de locatie geheel bestaat uit bebouwing, verharding, beheerd weiland en beheerde oevers, is het niet te verwachten dat er beschermde of zeldzame plantensoorten op de locatie te vinden zijn. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde planten waargenomen. Hierbij is tevens gelet op de aanwezigheid van (beschermde) muurvegetatie.

De oevers van de watergang zijn begroeid met algemene plantensoorten zoals gele lis, brandnetel en bramenstruiken. Aan de randen van de verharding zijn soorten waargenomen zoals kruipertje, ijle

dravik en herderstasje. Bij de zuidwestelijke rand van de verharding groeit Japanse duizendknoop, een invasieve exoot. In de watergang groeit riet, gele plomp en sterrekroos. Naast de bebouwing zijn losstaande delen begroeid met struikgewas en bomen zoals zwarte els en schietwilg. Het achterliggende weiland had ten tijden van het veldbezoek hoge begroeiing gedomineerd door grote berenklauw. In dergelijke pioniersvegetaties zijn geen beschermde soorten te verwachten. De meeste beschermde vaatplanten en de daarbij horende specifieke groeiomstandigheden zijn zeldzaam te noemen en zijn op de onderzoekslocatie niet aanwezig.

6 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit soortbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming optreden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Wet natuurbescherming en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgetraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Wet natuurbescherming op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

In dit hoofdstuk worden enkel vervolgstappen ten aanzien van soorten waarvoor nog geen aanvullend soortgericht onderzoek is uitgevoerd. Voor de soorten waar dit reeds is gedaan wordt verwezen naar de rapportage van het nader onderzoek (rapport 2949.004, d.d. 9 april 2019).

6.1 Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien het groen buiten het broedseizoen worden verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. Hieronder vallen ook de nesten van onbekende herkomst in de voorgevel omdat in de directe omgeving voldoende alternatieve broedlocaties aanwezig zijn. De nesten mogen alleen worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot september worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Met betrekking tot het verwijderen van de aanwezige beplanting buiten het broedseizoen wordt geadviseerd om ook het snoeiafval buiten het broedseizoen te verwijderen. Een grote stapel snoeiafval vormt namelijk een ideale broedlocatie voor kleine vogelsoorten als de winterkoning. Indien onverhoopt een dergelijke soort hierin tot broeden komt, mag het snoeiafval niet eerder worden verwijderd dan wanneer de jongen definitief zijn uitgevlogen.

Indien het groen toch binnen het broedseizoen gekapt dient te worden, zal voorafgaand hieraan door een ter zake kundig ecooloog geïnspecteerd moeten worden of er broedgevallen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn. De ecooloog zal naar aanleiding van de inspectie kunnen adviseren of het mogelijk is om het groen te kappen zonder daarbij broedvogels te verstoren.

6.2 Vleermuizen

De watergang en oevervegetatie worden in potentie gebruikt als vliegroute en/of foerageergebied voor in de omgeving verblijvende vleermuizen, met name de watervleermuis. De watergang wordt verlegt in de plannen, maar de oorspronkelijke watergang zal de functie als vliegroute en foerageergebied voor vleermuizen behouden. Om op voorhand te voorkomen dat door de voorgenomen werkzaamheden deze functies verstoord worden, dient de verlichting vleermuisvriendelijk ingericht te worden. Dit houdt in dat de verlichting is weggericht van het omliggende groen, de armatuur laag geplaatst is en geen diffuus licht naar boven heeft, het licht amberkleurig is en de straal van het licht zo klein mogelijk is. Hierdoor kan redelijkerwijs aangenomen worden dat eventuele aanwezige functies in de directe omgeving behouden blijven.

6.3 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Voor de te verwachten soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van graafwerkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en holen kunnen worden verwijderd. Dit houdt een overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming in. Het is in het kader van de zorgplicht noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Het doden of verwonden kan plaatsvinden indien schuil- of voortplantingslocaties worden beschadigd. Dit kan door het verwijderen van boomstronken buiten de gevoelige periode van voortplanting of winterrust uit te voeren (bij voorkeur buiten 15 maart t/m 1 september en niet in periodes van vorst). Aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen.

6.4 Gevlekte witsnuitlibel

Voor de gevlekte witsnuitlibel geldt dat deze soort bescherming geniet van de Wet natuurbescherming, onder paragraaf 3.2 van de Habitatrichtlijn. De van toepassing zijnde verboden zijn opgenomen in artikel 3.5 en 4.6 van de Wet natuurbescherming. Onder deze verboden vallen onder andere het opzettelijk doden, vangen of verstoren en de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen. Indien de gevlekte witsnuitlibel leeft langs de oevers van de Biltse Grift zal de voorgenomen ingreep resulteren in een overtreding van de Wet natuurbescherming. Door middel van eDNA onderzoek kan de aanwezigheid van de gevlekte witsnuitlibel vastgesteld dan wel uitgesloten worden. Dit houdt in dat watermonsters genomen worden conform protocol, welke in een laboratorium geanalyseerd worden op gevlekte witsnuitlibel eDNA. Bij aanwezigheid van de gevlekte witsnuitlibel in de watergang is mogelijk een ontheffingsaanvraag op de Wet natuurbescherming aan de orde.

6.5 Algemene visensoorten

Bij het dempen van de watergang zullen zonder maatregelen vissen worden gedood, hetgeen een overtreding van de Wet natuurbescherming inhoudt. De te verwachten soorten vallen echter onder het provinciale soortenbeleid, zodat voor de werkzaamheden niet vooraf een ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Voor de te verwachten vissoorten geldt echter wel de zorgplicht. Dit houdt in dat het doden van individuen redelijkerwijs vermeden dient te worden. Dit kan door het afvangen van vissen voorafgaande aan de dempingswerkzaamheden en het verplaatsen van de vis in de te handhaven watergangen in de directe omgeving.

6.6 Overige soort(groep)en

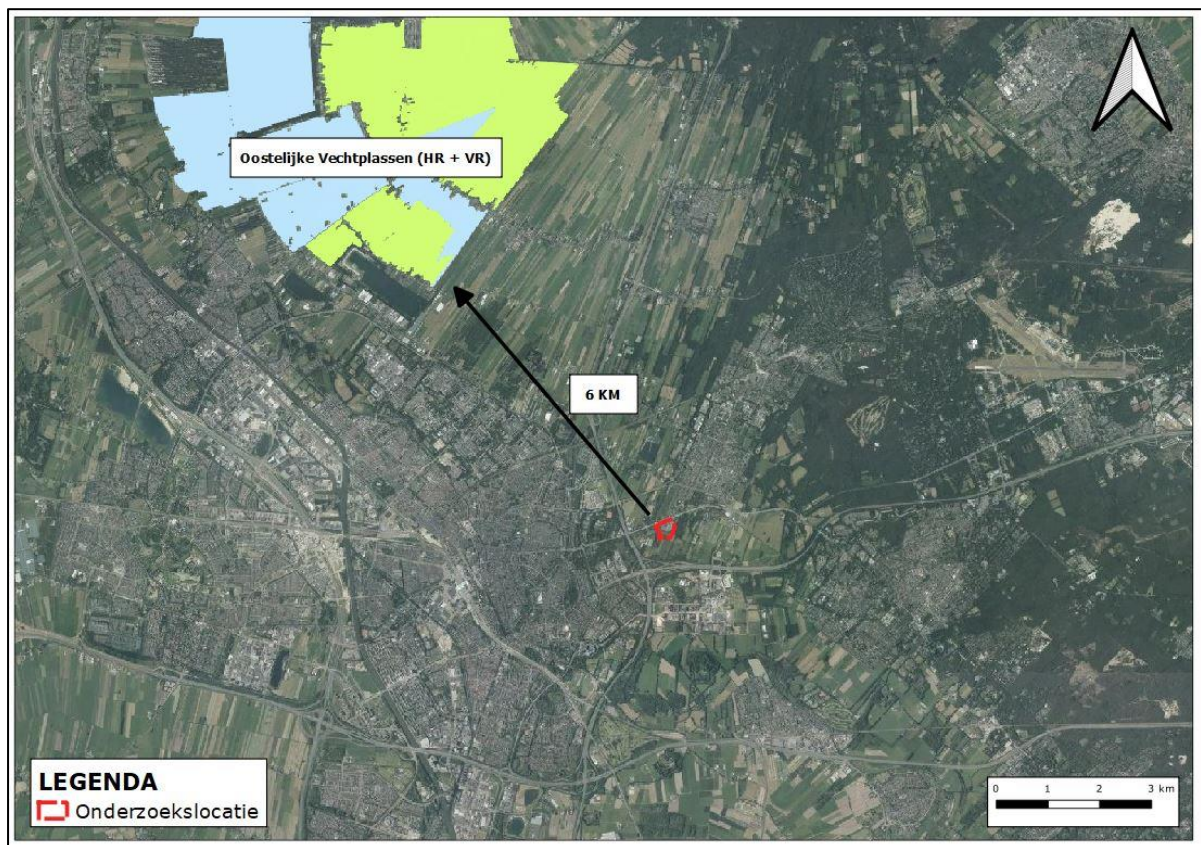
Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

7 TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen, op vanuit de Wet natuurbescherming aangewezen beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

7.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, Oostelijke Vechtplassen, bevindt zich op circa 6 kilometer afstand ten noordoosten van de onderzoekslocatie (zie figuur 14).

Figuur 14. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van Natura 2000.

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect. Externe effecten als gevolg van licht, trilling en geluid als door de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zijn, gezien de afstand tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden niet te verwachten. Externe effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie zijn vanwege de aard van de ingreep op voorhand niet uit te sluiten. Vervolgonderzoek is reeds uitgevoerd. Voor de resultaten wordt verwezen naar de bijbehorende rapportage (rapport 2949.003, d.d. 5 december 2018).

7.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt deel uit van het Natuurnetwerk. In figuur 15 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Figuur 15. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland (lichtgroen).

In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) zijn regels opgenomen omtrent de juridische borging van nationaal ruimtelijk beleid. Voor het NNN geldt dat een bestemmingsplan zorgt voor de ruimtelijke bescherming en geen ontwikkelingen toelaat die leiden tot aantasting van het NNN (de wezenlijke kenmerken en waarden, kwaliteit, samenhang en oppervlakte). Het NNN is als provinciaal belang vastgelegd in de Provinciale Omgevingsvisie (PO) en de Interim Omgevingsverordening (IOV). Volgens de IOV moet de gemeente in het ruimtelijk plan (meestal het bestemmingsplan) het NNN beschermen, in stand houden en ontwikkelen.

Aantasting van het NNN is enkel toegestaan indien een meerwaarde voor het NNN wordt gecreëerd, waarbij aan diverse beleidsregels voldaan dient te worden. Het traject om deze meerwaardebenadering toe te passen is reeds gestart. Voor onderbouwing van de meerwaardebenadering wordt verwezen naar de Natuurvisie (BWZ Ingenieurs/ Econsultancy, 2021) en de NNN-toetsing (rapport 2949, d.d. 27 mei 2021).

8 HOUTOPSTANDEN

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij gedeputeerde staten. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht conform artikel 4.2 en artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Verder wordt beschreven of er vervolgmaatregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap. Deze bevindingen komen overeen met de bevindingen uit de quickscan van 2018.

De bomen op de onderzoekslocatie gelegen buiten de bebouwde kom vallen niet onder de definitie houtopstanden, als bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming. De oppervlakte van die te kappen bomen is minder dan tien are, of het betreft een rijbeplanting van maximaal twintig bomen; hierdoor vallen ze niet onder de definitie houtopstanden. Voor deze houtopstanden geldt geen meldingsplicht en herplantplicht.

De bomen op de onderzoekslocatie gelegen binnen de bebouwde kom vallen niet onder de definitie houtopstanden als bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming. De houtopstand op de onderzoekslocatie is gelegen binnen de bij besluit van gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom. Voor deze houtopstand geldt daarom geen meldingsplicht en herplantplicht. Voor deze bomen is het binnen de gemeentelijke verordening mogelijk noodzakelijk een kapvergunning aan te vragen. Geadviseerd wordt om hierover contact op te nemen met de gemeente De Bilt.

9 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van Verwelius Projectontwikkeling B.V. een actualisatie quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd aan de Utrechtseweg 341 te De Bilt.

De actualisatie van de quickscan rapportage is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging ten behoeve van de realisatie van nieuwbouw.

Het onderzoek heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten, gebieden of houtopstanden aanwezig zijn die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Daarbij zijn de resultaten van de quickscan rapportage (rapport 2949.002, d.d. 21 februari 2018) en het bijbehorend nader onderzoek (rapport 2949.004, d.d. 9 april 2019) nogmaals besproken in het licht van een nieuw veldbezoek en nieuwe bureaustudie.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel I. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningtrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel I. Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	ja	nee	nee	het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren, of indien binnen het broedseizoen een broedvogelin-spectie vooraf uitvoeren
	jaarrond beschermd	ja	nee	nee	nee	uitgesloten door reeds uitgevoerde soort specifieke onderzoeken
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	ja	ja	ja	aanwezigheid gewone dwergvleermuis vastgesteld in nader onderzoek
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	aandacht voor verlichting van watergang en omliggend groen
	vliegroutes	ja	nee	nee	nee	aandacht voor verlichting van watergang en omliggend groen
Grondgebonden zoogdieren		ja	ja	ja	ja	functie gebied voor das vastgesteld in nader onderzoek
Amfibieën		ja	ja	nee	nee	aanwezigheid alpenwatersalamander uitgesloten in nader onderzoek, aandacht voor zorgplicht ten aanzien van bruine kikker, meerkikker en gewone pad
Reptielen		ja	ja	ja	ja	aanwezigheid ringslang vastgesteld in nader onderzoek
Vissen		ja	ja	nee	nee	aandacht voor zorgplicht van algemene vissoorten
Libellen en vlinders		ja	mogelijk	ja	mogelijk	nader onderzoek naar de gevleete witsnuitlibel is benodigd
Overige ongewervelden		nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	nee	-
Gebiedsbescherming		Gebied	Ingreep	Nader	Vergunning-	

Soortgroep	Geschied habitat	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
	aanwezig	verstorend	onderzoek	plicht	
Natura 2000	6 km	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Onderzoek reeds uitgevoerd, zie paragraaf 7.1
Natuurnetwerk Nederland	Onderdeel van NNN	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Toetsing reeds uitgevoerd, zie paragraaf 7.2
Houtopstanden	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	mogelijk stelt de gemeente de aanvraag van kapvergunning noodzakelijk, het is aan te bevelen hierover contact op te nemen met gemeente de Bilt

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Conclusie

Uit de actualisatie van de quickscan rapportage is gebleken dat op de onderzoekslocatie geen significante veranderingen zijn geweest die ertoe hebben kunnen leiden dat beschermde diersoorten op de onderzoekslocatie aanwezig kunnen zijn die niet eerder zijn vastgesteld. Uit het nader onderzoek bleek dat de ringslang, de das en de gewone dwergvleermuis gebruik maken van de onderzoekslocatie. Hiervoor is een ontheffingsprocedure reeds gestart (ten tijde van schrijven van onderhavige rapportage). Andere in potentie aanwezige beschermde soorten zijn niet aangetoond en er is geen aanleiding gevonden tot het herzien van deze resultaten.

Uit de verspreidingsgegevens is gebleken dat de **gevlekte witsnuitlibel** in potentie gebruik maakt van de Biltse Grift. Deze soort was ten tijde van het opstellen van de quickscan in 2018 niet waargenomen in de omgeving en daarmee buiten beschouwing gelaten. De uitbundig begroeide oevers van de Biltse Grift vormen in potentie leefgebied van de gevlekte witsnuitlibel. Door middel van eDNA onderzoek kan de aan- of afwezigheid van de gevlekte witsnuitlibel vastgesteld worden.

Met betrekking tot algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten wordt geadviseerd om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of, indien de werkzaamheden binnen het broedseizoen worden uitgevoerd, een broedvogelinspectie vooraf uit te voeren. Met betrekking tot de vleermuizen in de omgeving van de planlocatie wordt geadviseerd om met vleermuisvriendelijke verlichting te werken. Dit zodat de vleermuizen in de omgeving van het plangebied zo min mogelijk verstoord worden tijdens de werkzaamheden. Voor algemene amfibie- en zoogdier-soorten wordt geadviseerd om aandacht te schenken aan de zorgplicht. Verplichtingen jegens algemene soorten kunnen gewaarborgd worden in een ecologisch werkprotocol.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Limpens H., Regelink J. (2017). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.

Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.

Nationale Database Flora en Fauna (NDFF), uitvoerportaal; <https://ndff-ecogrid.nl>, zoekgebied Utrecht, periode 2016-2021.

www.natura2000.nl/gebieden

www.sovon.nl (soortgegevens vogels)

www.verspreidingsatlas.nl/ (verspreidingsgegevens NDFF)

www.vleermuis.net (soortgegevens vleermuizen)

Samenhangende rapporten

Nader onderzoek ecologie Utrechtseweg 341 te De Bilt, Econsultancy, 9 april 2019.

Natuurvisie Plan De Griff, Meerwaardebenadering Utrechtseweg 341 te De Bilt, BWZ Ingenieurs / Econsultancy, 26 mei 2021.

NNN-toetsing en beoordeling inrichtingsplan Hessingterrein, Econsultancy, 27 mei 2021.

Quickscan Wet natuurbescherming Utrechtseweg 341 te De Bilt, Econsultancy, 21 februari 2018.

Stikstofdepositie en geluid (rapport stikstofdepositie en geluid (2949.003, D1), Econsultancy, 5 december 2018).

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd (zie tabel II). Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

Tabel II. Zorgplicht

Artikel 1.11. Zorgplicht	
1.	Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2.	De zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
a)	dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
b)	indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
c)	voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; “de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”. Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer men een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, men zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van het voorgenomen handelen. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor het betreffende beschermde natuurgebied en de betreffende soortgroep in deze rapportage worden aangegeven.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In tabel III t/m V worden deze artikelen nader toegelicht.

Tabel III. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.1 Wet natuurbescherming

Artikel 3.1. Soorten van de Vogelrichtlijn	
1.	Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2.	Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3.	Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4.	Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5.	Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Toelichting	
Alle inheemse vogelsoorten in Nederland vallen onder de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn is een richtlijn vanuit de Europese Unie uit 1979 en heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop het Verdrag van toepassing is. De lijst met soorten is niet limitatief.	

Tabel IV. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.5 Wet natuurbescherming

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
1.	Het is verboden in het wild levende dieren van deze soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2.	Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3.	Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4.	Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen.
5.	Het is verboden planten van soorten uit de Habitatrichtlijn of het Verdrag van Bern in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttrenten of te vernielen.
Toelichting	
Het gaat bij artikel 3.5 over in het wild levende dieren van verschillende soortgroepen. In de wet wordt voor vogelsoorten uit bijlage II van het verdrag van Bern geen uitzondering gemaakt. Van de vogelsoorten die in Nederland voorkomen is hieronder een selectie gemaakt. Van de overige soortengroepen zijn alle soorten genoemd.	
Soorten	
Planten	drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm, zomerschroeforchis
Zoogdieren	bever, hamster, hazelmuis, lynx, Noordse woelmuis, otter, wolf, wilde kat
Walvisachtigen	bruinvis, bultrug, butskop (hille), dwergpotvis, dwergvinvis, gestreepte dolfin, gewone dolfin, gewone spitsdolfijn, gewone vinvis, griend, grijze dolfin, kleine zwaardwalvis, narwal, Noordse vinvis, orka, potvis, spitsdolfijn van Gray, tuimelaar, walrus witflankdolfijn, witsnuitdolfijn, witte dolfin
Vleermuizen	Bechsteins vleermuis, bosvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, grote hoefijzerneus, grote rosse vleermuis, ingekorven vleermuis, kleine dwergvleermuis, kleine hoefijzerneus, laatvlieger, meervleermuis, mopsvleermuis, Noordse vleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, vale vleermuis, watervleermuis
Amfibieën	boomkikker, geelbuikvuurpad, heikikker, kamsalamander, knoflookpad, poelkikker, rugstreeppad, vroedmeesterpad
Reptielen	dikkopschildpad, gladde slang, Kemps' zeeschildpad, lederschildpad, muurhagedis, soepschildpad, zandhagedis
Vissen	houting, steur
Vlinders	apollovlinder, boszandoog, donker pimpernelblauwtje, grote vuurvlinder, moerasparelmoervlinder, monarchvlinder, pimpernelblauwtje, teunisbloempijlstaart, tijmblauwtje, zilverstreephooibeestje
Libellen	bronslibel, gaffellibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, mercurwaterjuffer, Noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, rivierrombout, sierlijke witsnuitlibel
Insecten	brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, oeveraas, vermiljoenkever
Overig	Bataafse stroommossel, platte schijfhoren

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn

Vogels	appelvink, baardman, beflijster, bergeend, bergfluit, bijeneter, blauwborst, blauwe kiekendief, boerenzwaluw, bontbekplevier, bonte strandloper, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, boompieper, boomvalk, bosrietzanger bosruiter, bosuil, braamsluiper, brandgans, bruine kiekendief, buizerd, casarca, Cetti's zanger, draaihals, duinpieper, dwergmeeuw, dwergster, Engelse kwikstaart, Europese kanarie, fitis, fluit, geelgors, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, geoorde fuut, glanskop, goudhaan, grasmus, graspieper, graszanger, grauwe kiekendief, grauwe klauwier, grauwe vliegenvanger, griel, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, grote karekiet, grote stern, grote zilvereiger, havik, heggenmus, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kerkuil, klapekster, klein waterhoen, kleine barmis, kleine bonte specht, kleine karekiet, kleine plevier, kleine zilvereiger, kleinste waterhoen, kluut, kneu, koolmees, koereiger, kraanvogel, krekeltzanger, kortsnavelboomkruiper, kruisbek, kuifmees, kwak, kwartelkoning, lepelaar, matkop, middelste bonte specht, nachtegaal, Noordse stern, oehoe, oeverloper, oeverpieper, oeverzwaluw, ooievaar, orpheusspotvogel, paapje, pestvogel, pimpelmees, poelruiter, porseleinhoen, purperreiger, putter, ransuil, rietgors, rietzanger, rode wouw, roerdomp, roodborst, roodborsttapuit, roodhalsfuut, rouwkwikstaart, sijs, slangenarend, slechtvalk, smelleken, snor, sperwer, spotvogel, sprinkhaanzanger, steenuil, steltkluut, strandplevier, taigaboomkruiper, tapuit, tijftaf, torenvalk, tuinfluit, velduil, visarend, visdief, vuurgoudhaan, wespandief, wielewaal, winterkoning, witbandkruisbek, witte kwikstaart, witwangster, nachtzwaluw, woudaap, zeearend, zwarte mees, zwarte ooievaar, zwarte roodstaart, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw, zwartkop, zwartkopmeeuw
--------	---

Tabel V. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.10 Wet natuurbescherming

Artikel 3.10. Andere soorten		
Het is verboden om: 1. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A1, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen. 2. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen. 3. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B2, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttorten of te vernielen.		
Toelichting		
Het gaat bij artikel 10 om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers. Dieren zijn opgenomen in bijlage onderdeel A1. Planten zijn opgenomen in bijlage onderdeel B2 van de Wet natuurbescherming. Voor een aantal zoogdieren, amfibieën en reptielen geldt per provincie een vrijstelling onder bepaalde voorwaarden. Dit verschilt per provincie. De betreffende soorten zijn aangegeven met een sterretje. Daarnaast is het mogelijk dat sommige provincies ook 'eigen' beschermde soorten hanteren, als aanvulling op het landelijke.		
Soorten		
Dieren	Zoogdieren	aardmuis*, boommarter, bosmuis*, bunzing*, damhert, das, dwergmuis*, dwergspitsmuis*, edelhert, eekhoorn*, egel*, eikelmuis, gewone bosspitsmuis*, gewone zeehond, grote bosmuis, grijze zeehond, haas*, hermelijn*, huisspitsmuis*, konijn*, molmuis, ondergrondse woelmuis*, ree*, rosse woelmuis*, steenmarter*, tweekleurige bosspitsmuis*, veldmuis*, veldspitsmuis, vos*, waterspitsmuis, wezel*, wild zwijn, woelrat*
	Amfibieën	Alpenwatersalamander, bruine kikker*, gewone pad*, kleine watersalamander*, meerkikker*, middelste groene kikker*, vinpootsalamander, vuursalamander
	Reptielen	adder, hazelworm*, levendbarende hagedis*, ringslang
	Vissen	beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, grote modderkruiper, kwabaal
	vlinders	aardbeivlinder, bosparelmoevlinder, bruin dikkopje, bruine eikenpage, donker pimpernelblauwtje, duinparelmoevlinder, gentiaanblauwtje, grote parelmoevlinder, grote vos, grote vuurvlinder, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine heivlinder, kleine ijsvogelvlinder, kommavvlinder, pimpernelblauwtje, sleedoornpage, spiegel dikkopje, veenbesblauwtje, veenbosparelmoevlinder, veenhooibeestje, veldparelmoevlinder, zilveren maan
	Libellen	beekrombout, bosbeekjuffer, donkere waterjuffer, gevlekte glanslibel, gewone bronlibel, hoogveenglanslibel, Kempense heidelibel, speerwaterjuffer
	Overige soorten	Europese rivierkreeft, vliegend hert
Planten		akkerboterbloem, akkerdoornzaad, akkerogentroost, bekierde ogentroost, berggamander, bergnachtorchis, blaasvaren, blauw guichelheil, bokkenorchis, bosboterbloem, bosdravik, brave hendrik, brede wolfsmelk, breed wollegras, bruinrode wespenorchis, dennenorischis, dregs, echte gamander, franjegentiaan, geelgroene wespenorchis, geplooid vrouwenmantel, getande veldsla, gevlekt zonneroosje, glad biggenkruid, gladde zegge, groene nachtorchis, groensteel, groot spiegelklokje, grote bosaardbei, grote leeuwenklauw, honingorchis, kalkboterbloem, kalketrip, karthuiszanger, karwijselie, kleine ereprijs, kleine schorseneer, stijve wolfsmelk, kleine wolfsmelk, kluwenklokje, knollathyrus, knolspirea, korensla, kranskarwij, kruip-tijm, lange zonnedaauw, liggende ereprijs, moerasgamander, muurbloem, naakte lathyrus, naaldenkervel, pijlscheefkalk, roggelelie, rood peperboompje, rozenkransje, ruw pazelzaad, scherpkruid, schubvaren, schubzegge, smalle raai, spits havikskruid, steenbraam

Volgens artikel 3.31 zijn de verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, of ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden onder conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat.

Binnen de Wet natuurbescherming zijn op houtopstanden de artikelen van toepassing die zijn opgenomen in tabel VI.

Tabel VI. Bescherming houtopstanden in de Wet natuurbescherming

Artikel 4.1	De artikelen uitgezonderd artikel 4.6 zijn niet van toepassing op: - Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom; - Houtopstanden op erven of in tuinen; - Fruitbomen en windschermen om boomgaarden; - Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar; - Kweekgoed; - Wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit wilgen en populieren; - het dunnen van een houtopstand; - uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: - ten minste eens per tien jaar worden geoogst; - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en - zijn aangelegd na 1 januari 2013.
Artikel 4.2	- Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten. - Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.
Artikel 4.3 lid 1 en 2	Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand. De rechthebbende vervangt binnen drie jaar na de herbeplanting, bedoeld in het eerste lid, herbeplanting die niet is aangeslagen.
Artikel 4.4 lid 1	De artikelen 4.2, eerste en derde lid, en 4.3, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op: het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode. het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel in het kader van natuurontwikkeling en -beheer
Artikel 4.5	Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van artikel 4.3, eerste en tweede lid, ten behoeve van herbeplanting op andere grond, indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels.

Bijlage 2 Verklarende woordenlijst

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.

